

chitrasahiti

Search this site

చిత్రసాహితీ

చిత్రకవిత్వం - గూఢచిత్రం

చమత్కార పద్యాలు

చమత్కార పద్యాలు

చిత్రకవిత్వ పరిశీలన -

అవగాహన

చిత్రకవిత్వం -

సంవాదచిత్రం

చిత్రసాహితీ - ఆహ్వానం

శ్రీ సాయి శతకము

సాహిత్యంలో అనుకరణ -

పీఠిక

సూక్తి - సుధామధురం

Sitemap

చమత్కార పద్యాలు

----- ఎ.వి.రమణరాజు

సాహితీమిత్రులారా!

అల్లసాని పెద్దన మనుచరిత్రలో చేసిన గణేశ ప్రార్థన పద్యం ఇది.

అంకముఃజేరి శైలతనయాస్తన దుర్గములానువేళ బా

ల్యాంక విచేష్ట దొండమున నవ్వలి చన్దబళింపబోయి యా

వంక కుచంబుఁగాన కహివల్లభహారముగాంచి వే మృణా

ఛాంకుర శంకనంటేడి గజాస్యునిగొల్తు నభీష్టసిద్ధికిన్

ఇది ఆంధ్రకవితా పితామహుని సృష్టి. ఇందులో ఆంధ్రకవితకు పితామహుడు అంటే తాత కాదు పితామహుడు అంటే బ్రహ్మ అనిఅర్థం. అంటే ఆంధ్రకవితకు బ్రహ్మ అయిన వాని సృష్టి ఈ చమత్కార పద్యం. ఇంతకూ దీని భావం కవిసామ్రాట్ విశ్వనాథసత్యనారాయణగారి మాటల్లో విందాం.

అంకము, జేరి - తొడనెక్కి, తల్లితీసి తొడనెక్కించుకోలేదు. ఇతడే ఎక్కినాడు.

శైలతనయాస్తన దుగ్ధములు - తల్లి అయిన పార్వతి చనుబాలు. ఆమె కొండకూతురు.

ఆమె యందు స్తన్యసమృద్ధి ఎంత ఉండునో తెలియదు.

బాల్యాంక విచేష్టన్ - బాల్యమునకు చిహ్నమైన విశేషమైన చేష్టతో, శైశవము కాదు బాల్యం

అంటే మకురుపాలు తాగుచున్నాడేమో.

తొండమున నవ్వలి చగ్గబళింపబోయి - పిల్లలు పాలు త్రాగుతూ విడిగా ఉన్న చేతితో తల్లి రెండవ

టోమ్మును స్పృశించుదురు, పుణుకుదురు. ఈ చేష్టసరియే ఈ విఘ్నేశ్వరుడు తల్లి

యొక్క రెండవ చన్ను తొండంతో గ్రహించబోతున్నాడు. తనకు చేయి

ఉన్నది కదా!

ఇది బాల్యాంక విచేష్టము కాదు. ఏనుగు మొగము కలిగి

ఉన్నవాని లక్షణము.

అవ్వలి చన్ కబళింపబోయి - కబళించుట అనగా తినుట, కబళము - ముద్ద,

చన్నును కబళింప బోవుటయేమి సరే!

ఆవంక కుచంబుగాన కహివల్లభహారముగాంచి - వెదకినాడు కుచము కనిపించలేదు. హారముగా

ఉన్న పాము కనిపించింది. అహివల్లభుడే హారము. దానిని చూచినాడు.

చూచినాడనగా తెలిసికొన్నాడని అర్థం. కాంచి అనకూడదు.

అతడు అహివల్లభ హారముగా తెలిసికొనలేదు.

అచట అహివల్లభ హారము ఉండటంచేత అది

మృణాళాంకురం అనుకున్నాడు.

మృణాళాంకురం- తామర యొక్కతూటి మొక్క.

అహివల్లభుడు అనగా వాసుకి. సర్పములకు రాజు. అతడు శివునికి ఆభరణం. అతన్ని

మృణాళాంకురంగా అనుకోవడం ఎలా ఆవాసుకి శరీరం మహాదీర్ఘము, మహాస్థూలము అయి

ఉండాలి.

ఇది అర్ధనారీశ్వర మూర్తి యొక్క వర్ణన. ఇతడు గజాస్యుడు ఏనుగు మొగంవాడు.

అభీష్టసిద్ధికై ఇతనిని కొలుచుటలో అతనియందభీష్టములు సమకూర్చు లక్షణములు లేవు.

అలాంటి లక్షణాలు వర్ణింపబడలేదు. వ్యుత్పత్తి చేత గజ శబ్దం అర్థం మదంకలది - అని. యదార్థం

గ్రహించలేనిది. ఇది లోకం స్వభావం. ఈ లోకమే విఘ్నేశ్వరుని ముఖం. ఈ లోకం వట్టి
 బ్రాంతిమయం. తెలిసికూడా వట్టి బ్రాంతి. అర్థనారీశ్వరుడు అనగా లోకము యొక్క మహాతత్వం.
 పుంజీభూతమై అట్టి దేవతా రూపం కట్టినాడు. పార్వతి, దుర్గ, ప్రకృతి - పంచభూతముల సమాహారం.
 పరమేశ్వరుడు ఈ పంచభూతముల యందు అభివ్యక్తమైన చైతన్యం. ముఖ్యప్రాణం. విజ్ఞానమయ
 బ్రహ్మ మొదలైనవి కావచ్చు. వారికి ముఖము మదముతో నిండిన కొడుకు పుట్టాడు. మదాన్ని
 మినహాయిస్తే వీడు పరమ చైతన్య స్వరూపం. అతనిని కూడా దేవతగా కన్పించి - మన మదం
 మనకు తగ్గరాదు - మన పనులు మనకు కావాలని అలాంటి విఘ్నేశ్వరుని ప్రార్థిస్తున్నాము.
 ఈ విధంగా సాగింది వివరణ విశ్వనాథవారి కావ్యపరీమళం (వ్యాససంపుటి) లో.

ఇదొక అరుదైన వింత గణపతి ప్రార్థన చూడండి.

అరుదుగ వామభాగలలనాకలనాచలనాత్ముఁడైన యా
 హరుగురుఁగాంచి తానును దదాకృతియౌగతి నేకదంతుఁడై
 కరికరణీగుణంబులు మొగంబునఁ దాల్చి జగంబు లేలు నాం
 తరకరుణాననాథు గణనాథు మరిధగణనాథుఁ గొల్పెదన్

(కావ్యాలంకారసంగ్రహము -1-6)

తన తండ్రి అయిన ఈశ్వరుడు అర్థనారీశ్వరుడు
 అంటే సగం పురుషభాగము సగం స్త్రీ భాగము కలవాడు.
 అలాగే నేను కూడ అర్థనారీశ్వరుడని ఈ రూపం ధరించాడట గణపతి.
 అంటే గణపతి స్వరూపంలో ఒక భాగంలో దంతం ఉంటుంది
 మరో భాగంలో దంతం ఉండదు అందుకే ఆయన్ను ఏకదంతుడంటారు.
 ఏనుగుల విషయానికొస్తే దంతాలున్నది మగ ఏనుగు దాన్ని కరి అంటారు.
 దంతాలు లేని దాన్ని కరణి(ఆడ ఏనుగు) అంటారు.
 అందు వల్ల గణపతి ముఖంలో దంతం ఉండేభాగం పురుషభాగం
 అలాగే దంతంలేని భాగం స్త్రీభాగం.
 కావున గణపతి కూడ అర్థనారీశ్వర తత్వం కలవాడే.
 కావున తన తండ్రి ఈశ్వరునితో సమానుడు.
 అటువంటి గణనాథుని నేను కొలుస్తానంటున్నాడు
 మన కావ్యాలంకారసంగ్రహము(నరసభూషలీయము)లో
 భట్టుమూర్తి(రామరాజభూషణుడు)

ఈ భావన ఈయనకు ఎలావచ్చిందంటే ఈయనకు 8 శతాబ్దాల
ముందు ఉన్న మహాపండితుడు శివభక్తుడు అయిన
హలాయుధుడు అనే ఆయన కూర్చిన హలాయుధస్తవములో
ఇలాంటి భావన ఉన్న శ్లోకం ఉందట.
ఆ శ్లోకం

విఘ్నం నిఘ్నన్ ద్విరదవదనః ప్రీతయేవో2స్తు నిత్యం
వామేకుంఠతే ప్రకటిత బృహదక్షిణేస్థూల దంతః
యః శ్రీకంఠం పితరమునుయాశ్లిష్ఠ వామార్థదేహం
దృష్ట్వానూనం స్వయమపి దధావర్థనారీశ్వరత్వం

ఈ విషయం "గణపతి-తెలుగు సాహిత్యం" అనే వ్యాసంలో
నిడుదవోలు వెంకట్రావుగారు
భారతి మాసపత్రికలో వివరించారు.

అప్పకవీయంలోని ఈ విఘ్నేశ్వర స్తుతి చూడండి.

తనయుని యొక్క యెత్తుననె దక్షజయున్నిటలాక్షుఁడున్ముదం
బున నిరిచెక్కులుం గదిసి ముద్దు గొనంగ నొకింత నెమ్ముగం
బనువుగ వెన్కకుం దిగిచి యత్నవిహీనపరస్పరాస్యచుం
బనలు దల్లిదండ్రులకుఁ బన్నుగఁ గూర్చు గజాస్యు నెన్నెదన్
(1-22)

ఒకనాడు పార్వతీ పరమేశ్వరులు
తమ కుమారుడైన గణపతిని
వారిద్దరిమధ్య కూర్చోబెట్టుకొని
ఇద్దరూ ఒకేమారు అతనిని ముద్దు
పెట్టుకోవాలనుకున్నారు.
తీరా వారట్లు ముద్దు పెట్టుకొనె సమయంలో
గణపతి తనముఖం క్రిందికి దించుకున్నాడు.
దానితో అనుకోకుండా పార్వతీ పరమేశ్వరులిద్దరూ,
ఏ ప్రయత్నం లేకుండానే, ఒకరినొకరు ముద్దు పెట్టుకున్నారు.

ఆవిధంగా తల్లిదండ్రులను కూర్చిన గజాస్యుని
నేను ప్రార్థిస్తున్నాను
అంటున్నాడు
అప్పకవి.
ఈ పద్యం
ఎంత చమత్కారపూరితం!
ఎలాంటి ఊహ!
ఎంత నవీనం ఈ కల్పన.
మహద్భూతం కదా!

కచకుచ చిబుకార్గే పాణిషు వ్యాపితేషు
ప్రథమ జలధి - పుత్రీ - సంగమే2నంగ ధామ్ని
గృథిత నివిడనీవీ - గ్రంథినిర్మోచనార్థమ్
చతురధిక కరాశః పాతు నశ్చక్రపాణిః!

లక్ష్మితో చతుర్భుజ భగవానుని ప్రథమ సమాగమం జరుగుతుంది.
ఆయన నాలుగు చేతులూ నాలుగు చోట్ల -
లక్ష్మి స్తనాలపైన,
వెంట్రుకల పైన,
ఆమె గడ్డంపైన
వ్యాపించి ఉన్నాయి.
ఇక బిగిసిన నీవీ బంధ విమోచనం ఎలాగు?
ఈ అక్కర కోసం అదనంగా మరో చెయ్యి కోరుకునే
విష్ణు భగవానుడు మమ్ములను రక్షించుగాక!
- అని భావం

పద్యాల్లో దీవెనలు చాలా చమత్కారాలు వాటిలో ఒకటి క్రింది శ్లోకంలో చూడగలం.
గమనించండి.

శ్లో. విష్ణో రాగమనం నిశమ్య, సహసా కృత్వా ఫణీంద్రం గుణం
కౌపీనం పరిధాయ చర్మకరిణః శంభుః పురోధావతిః
దృష్ట్వా విష్ణురథం సకంప హృదయః సర్వో పతత్ భూతల్

కృత్తి ర్వి స్థవితా ప్రాయా నతముఖో నగ్నో హరః పాతువః

శివుడు దిగంబరంగా ఉన్నాడు. విష్ణువు వస్తున్నాడని తెలిసింది. పామును మొలతాడుగా, గజచర్మాన్ని కౌపీనంగా పెట్టుకొని వెళ్ళాడు. గరుత్మంతుని చూడగానే పాముకు గుండెలవిసి కిందపడింది. గోచీ వూడిపోయింది. నగ్నుడై తలవంచుకొని వున్న పరమేశ్వరుడు మిమ్ము రక్షించుగాక.

అయ్యనవోలి రామన్న కవి ఈశ్వరునిమీద చతురోక్తి చూడండి.

పూయ గంధము లేదు భూతి పూతేగాని యెక్క గుర్రములేదు ఎద్దె గాని
త్రాగ కంచము లేదు తల పుర్రెయేగాని మణుల సొమ్ములులేవు ఫణుల గాని
కొండమీదనెగాని ఉండ చోటులేదు తలను పూవులు లేవు జడల గాని
గజ చర్మమే కాని కట్ట వస్త్రము లేదు జోగి రూపే కాని సోగసులేదు
ఇట్టి నిరుపేద నౌట ని న్నెరిగి యెరిగి
భ్రాంతి పడియెట్లు పెండ్లాడె పార్వతమ్మ
యైన నీ భాగ్య మేమని యనగవచ్చు
భక్తజనసంగ మగితేల ముక్తిలింగ

పెళ్ళి అయిన తరువాత శివపార్వతులు ద్యూతక్రీడకు కూర్చున్నారు.
చెలికత్తెలు పార్వతిని ప్రోత్సహిస్తున్నారు. పందెం పెడుతున్నారు.
శివుడు తన శిరోభూషణమైన బాలచంద్రుణ్ణి పందెం యెట్డినాడు.
పార్వతీ సఖులకు ఉత్సాహంగా ఉంది. ఎలాగైనా గెలవాలి.
ఈ హృదయంగమమైన భావ చమత్కారాన్ని
చూపే పద్యం చూడండి ఇది.

మనము గారామున బెంచిన యట్టి చకోరికా శిశువు లాకొనకయుండ
మన గొజ్జగుల తోట మహి నిందు కాంతంపు పాదులలో నీళ్ళు పాయకుండ
మన కేళికావన మధ్య దీర్ఘికలోని తొగ లొక యప్పడు మొగడకుండ
మన సరోజనిలోని మరగిన జక్కవదోయి నీ చనుదోయి దొరకుండ
ఉండుగాని సదాశివుం డొట్టినాడు
మొలక చందురు గెలుపు మీ పలక ననుచు
అగజ చెలులాడు మాటల కలరు శివుడు
మనల కరుణా విధేయుడై మనుచు గాక

మనం పెంచిన చకోరికా శిశువుల ఆకలి పోవాలంటే,
తోటలోని చంద్రకాంతపు పాదులలో నీళ్ళు నిలిచి ఉండాలంటే,
దిగుడు బావిలోని కలువపూలు ముడుచుకోకుండా ఉండాలంటే
సరస్సులోని జక్కవలు నీ స్తనాలతో పోటీపడకుండా ఉండాలంటే
నీవు చంద్రుణ్ణి గెలుచుకోవాలి.
ఆవిధంగా పార్వతీదేవి చెలులు పలికే మాటలకు అలరెడి
శివుడు మనలను కరుణా విధేయుడై మనుచుగాక!
- అని పై పద్యం భావం

ఎంత రమణీయమైన భావనతో ఈ పద్యాల కూర్పాడో ఆ రామన్నకవి.

చమత్కార పద్యాలు

కృష్ణదేవరాయల ఆస్థానంలోని అష్టదిగ్గజకవుల పేర్లు అనేక విధాలుగా చెప్పడం జరుగుతోంది. ఈ పేర్లలో కవయిత్రి మొల్ల పేరుకూడా వినబడుతూవుంది. కవయిత్రిమొల్ల మొదటిసారి రాయలవారిని దర్శించుకున్న సమయంలో ఆమె ప్రభువులను ప్రస్తుతిస్తూ ఇలా చెప్పారు.

అతఁడు గోపాలకుండితఁడు భూపాలకుం డెలమి నాతనికన్న నితఁడు ఘనుఁడు
అతఁడు పాండవపక్షుఁడితఁడు పండిత రక్షుఁ డెలమి నాతనికన్న నితఁడు ఘనుఁడు
అతఁడు యాదవ పోషి యితఁడు యాచకపోషి యెలమి నాతనికన్న నితఁడు ఘనుఁడు
అతఁడు కంసధ్వంసి యితఁడు కష్టధ్వంసి యెలమి నాతనికన్న నితఁడు ఘనుఁడు
పల్లె కాతండు పట్టణ ప్రభువితండు
స్త్రీల కాతండు పద్మీనీ స్త్రీలకేతఁడు
సురల కాతండు తలప భూసురులకేతఁడు
కృష్ణుఁడాతండు శ్రీ మహాకృష్ణుఁడితఁడు

అని కృష్ణుని, శ్రీకృష్ణదేవరాయలను పోల్చి, కృష్ణునికన్న రాయల్ గొప్ప అని చమత్కరించి చెప్పినది.
ఈ పద్యాన్ని విన్న తెనాలిరామకృష్ణుడు తన సహజ వికట స్వభావాన్ని ప్రదర్శిస్తూ ఇలా చమత్కరించాడు.

అతఁడంబకు మగఁడు ఈతఁడమ్మకుమగఁ డెలమి నాతనికన్న నితఁడు ఘనుఁడు
అతఁడు శూలముద్రిప్ప నితఁడు వాలముద్రిప్ప డెలమి నాతనికన్న నితఁడు ఘనుఁడు
అతఁడమ్మననేయు నితఁడు కొమ్మనఁడాయు డెలమి నాతనికన్న నితఁడు ఘనుఁడు
అతని కంటనుజిచ్చు నితని కంటను బొచ్చు డెలమి నాతనికన్న నితఁడు ఘనుఁడు

దాతయాతండు గోనెల మోతయితఁడు
దక్షుఁడాతండు ప్రజల సంరక్షుడితఁడు
దేవుఁడాతండు కుడితికి దేవుఁడితఁడు
పశుపతి యతండు శ్రీమహాపశువితండు.

అని ఈశ్వరుని, నందీశ్వరుని పోల్చి, ఈశునికన్న నందీశుడే గొప్పని వికటంగా చమత్కరించాడు.

కవయిత్రిమొల్ల పద్యానికి అనుసరిస్తూ సాహిణిమారనపై చెప్పిన చమత్కారపద్యం ఇది.

జడలలో మిన్నేఱుజంద్ర రేఖయుగల యాతఁడీతండు నేమౌదురొక్కొ
వరవజ్ర కవచంబు వజ్రాయుధముగల యాతఁడీతండు నేమౌదురొక్కొ
కోల్పోవు తనయుండు క్రోతి టక్కెముగల యాతఁడీతండు నేమౌదురొక్కొ
చెఱకు సింగిణి విల్లు సెలగోలయును గల్లు నాతఁడీతండు నేమౌదురొక్కొ
శంభుఁడాతండు శాశ్వతారంభుఁ డీతఁడు
ఇంద్రుఁడాతండు భోగ దేవేంద్రుఁడితఁడు
పార్థుఁడాతండు సమర సమర్థుఁడితఁడు
మారుఁడాతండు సాహిణి మారుఁడితఁడు

మొదటి పాదంలో శివునితోను, రెండవ పాదంలో ఇంద్రునితోను, మూడవ పాదంలో పార్థునితోను, నాలుగవ పాదంలో మన్మథునితోను సాహిణిమారుని పోల్చాడు కవి.

జడలలో మిన్నేఱుజంద్ర రేఖయుగల యాతఁడీతండు నేమౌదురొక్కొ
శంభుఁడాతండు శాశ్వతారంభుఁ డీతఁడు
వరవజ్ర కవచంబు వజ్రాయుధముగల యాతఁడీతండు నేమౌదురొక్కొ
ఇంద్రుఁడాతండు భోగ దేవేంద్రుఁడితఁడు
కోల్పోవు తనయుండు క్రోతి టక్కెముగల యాతఁడీతండు నేమౌదురొక్కొ
పార్థుఁడాతండు సమర సమర్థుఁడితఁడు
చెఱకు సింగిణి విల్లు సెలగోలయును గల్లు నాతఁడీతండు నేమౌదురొక్కొ

మురారి ఎందుకు కొయ్యబారాడు?

ఎంత చిత్రం!

మురారి కొయ్యబారాడా? కాదా!

పూరీ జగన్నాథుడు కొయ్యవిగ్రహమేగా!

ఎందుకట -

ఈ శ్లోకం చూడండి

ఏకా భార్య ప్రకృతి రచలా చంచలా సా ద్వితీయా

ఏక పుత్రో సకల సృడభూత్ మన్మథో దుర్నివారః

శేషశ్శయ్యా శయన ముదధిః వాహనం పన్నగాశీ

స్మారం స్మారం స్వగృహ చరితం దారుభూతో మురారిః

ఒక భార్య భూమి(ప్రకృతి) ఆమెకు చలనం లేదు.

రెండవ భార్య లక్ష్మి బహుచంచల.

ఒక కొడుకు బ్రహ్మ అడ్డమైన సృష్టి చేస్తాడు.

రెండవకొడుకు మన్మథుడు వానికి పట్టపగ్గాలుండవు.

పడుకునే శయ్య పాము. పడక సముద్రంమీద -

పాము పీకుతుందో? సముద్రం ముంచుతుందో?

వాహనం గరుత్మంతుడు పాములను తినేవాడు

ఇలాంటి చరిత్రగల తన ఇంటిని

తలచుకొంటూ తలచుకొంటూ
మురారి కొయ్యబారి పోయాడు.
ఎంత చిత్రం!

శివుడు ఆత్మహత్యకోసం విషం తాగాడా?

ఇంట్లో కలహాలుంటే ఎవరికైనా ఎంత కష్టమో దాన్నే
మనప్రజాకవి వేమన
ఇంటిలోని పోరు ఇంతింత కాదయ్యా
విశ్వదాభిరామ వినురవేమ అన్నాడు.

ఈ చమత్కారశ్లోకం చూడండి.

అత్తుం వాంఛతి వాహనం గణపతే రూపా భుజంగం క్రుధా
తం వాహూపి షడాననస్య - గిరిజా వాహూపి నాగాననమ్
గౌరీ జహ్నుసుతా మసూయతి - కళానాథం లలాటానలః
నిర్విణ్ణ స్సహసా కుటుంబ కలహ దీశో పిబద్ధుర్విషమ్!

శివుని మెడలోని పాము గణపతి
వాహనమైన ఎలుకను మ్రింగేయలని చూస్తోంది.
ఆ పామును ఆర్ముగము(కుమారస్వామి)
వాహనం నెమలి తినాలని చూస్తోంది.
పార్వతి వాహనమైన సింహం
వినాయకుని(నాగాననుని - ఏనుగు ముఖమువాని)
చంపాలని చూస్తోంది.

పార్వతి - తలపైఉన్న గంగను ఈర్ష్యగా చూస్తోంది.
తలపైని చంద్రుని నుదుటఉన్న అన్ని మసిచేయాలని చూస్తోంది -
ఇన్ని కుటుంబ అంతః కలహాలతో ఎవరినీ సర్దుబాటు చేయలేని శివుడు
ఆత్మహత్యకై విషం మ్రింగాడు - అని భావం.

అంటే దేవతల కోసమో
జగద్రక్షణకోసమో
విషం త్రాగలేదట
కుటుంబ అంతఃకలహాలే కారణమట
ఎంత చమత్కారం.

నోసటన్ వ్రాసిన వ్రాలు కన్న గలదా నూరేండ్లు చింతించిన

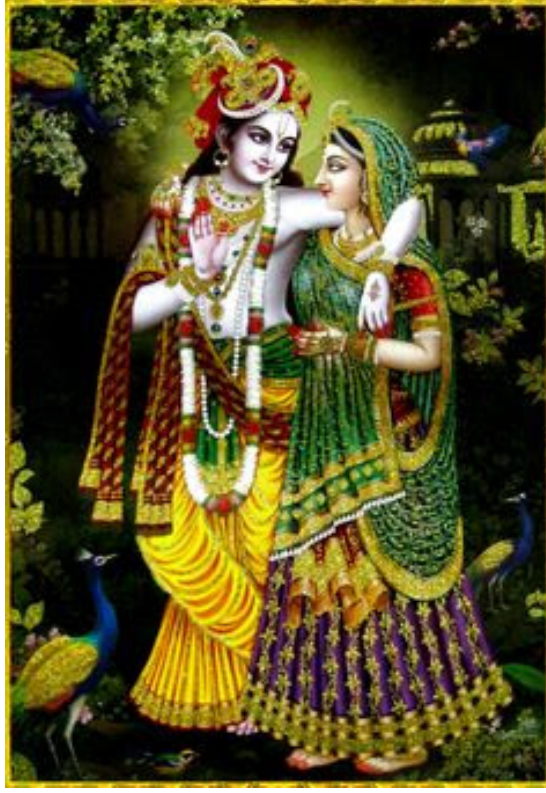
మనది భారతదేశం
మనకు కర్మసిద్ధాంతంతో చాలా
ఎక్కువ సంబంధం ఉంది.
ఏదానికైనా రాత ఉండాలంటూంటాం.
కావున దాన్నే ఒకకవి ఈ చమత్కారపద్యంగా
చెప్పాడు. మన పూర్వులకు చాలమందికి
ఈ పద్యపాదం సామెతగా వాడటం కద్దు.

రసవాదంబులు పెక్కు నేర్చిన మహారాజేంద్రులన్ గెల్చినన్
వెసతో మంత్రములుచ్చరించిన మహావిద్యల్ ప్రసంగించినన్

అసహాయంబగు శూరతం గనిన దానంబోధి లంఘించినన్
నొసటన్ వ్రాసిన వ్రాలు కన్న గలదా నూరేండ్లు చింతించినన్

ఈ పద్యం విధి వ్రాత గొప్పతనాన్ని తెలుపుంది.
బ్రహ్మ పుట్టిన ప్రతిప్రాణికి నొసటిపై వారివారి సుఖదుఃఖాలను
ముందుగానే వ్రాస్తాడనేది మన వారి నమ్మకం.
అందువల్ల మనిషి రసవాద విద్యను
(బంగారం తయారుచేసేది) నేర్చుకున్నా,
రాజులతో పోరాడి గెలిచినా,
మంత్రాలను బాగా జపించినా,
గొప్పవిద్యలు నేర్చుకొని
శాస్త్రవాదాలు చేసినా,
ఎవరూ తోడులేకుండా శూరత్వం చూపినా,
సముద్రం దాటినా కూడా
నొసటిమీద బ్రహ్మదేవుడు వ్రాసిన వ్రాతప్రకారమే జరుగుతుంది
గాని అంతకుమించి స్వశక్తితో మనిషి ఏదీ సాధించలేడని - తాత్పర్యం.

కోమలమైన నీపాదానికి ఎంత నొప్పి కలిగిందో?

తిమ్మన పారిజాతాపహరణంలో
సత్యభామ కృష్ణుని తన్ని సన్నివేశం
మనకు తెలిసిందే మరి అలాంటిదే
ఈ శ్లోకం చూడండి.

ప్రియురాలికి ఇష్టంలేని పనేదో చేటడంచే
కోపశీలలయిన ఆమె ప్రణ కోపంతో పతిని తన్నింది.
అతడు ఆమెపై గల రాగాతిశయంతో
అనునయిస్తూ పలికినది ఈ శ్లోకం.

దాసీ కృతాగసి భవే దుచితః ప్రభూణాం
పాదప్రహార ఇతి సుందరి! నాస్మిదూయే
ఉద్యత్య రోరపులకాంకుర కంటకాగ్రై
ర్యత్తిద్యతే మృదు పదం వమ సా వ్యథా మే

సేవకుడు తప్పురుచేసినపుడు యజమాని కోపంతో
తన్నడం సరైనదే. నేను నీకు దాసుడను
నీ విషయంలో అపరాధం చేసినందుకు నన్ను
నీవు పాదప్రహారం చేసినందుకు బాధపడను.

కాని నీ పాదస్పర్శచేత నా శరీరం పుకించి నిక్కబొడిచిన
ముల్లులలాంటి రోమాల వల్ల కోమలమైన
నీ పాదానికి నొప్పికలిగిందేమోనని
నేను బాధపడుతున్నాను- అని శ్లోక భావం.

బిరుదుల్గాల్పందగున్ శంకరా!

శ్రీనాథుడు "పుల్లసరోజనేత్ర అల పూతన చన్నుల చేదుద్రావి" -
అనే పద్యం శ్రీకృష్ణునిమీద చెబితే
పెరంబూదూరు రాఘవాచార్యులుగారు
శంకరునిమీద ఈ పద్యం చెప్పాడు చూడండి.

గరళంబుం దిగ మింగినానని మహాగర్వంబుచే నుంటి వీ
వరయంగా మునగాల సీమ ఫలితం బై పేరు జెన్నొందు బం
దరు పొట్టిల ప్రసాదముం దినినమీ దన్ శ్రీధరాఖ్యుండవీ
కరణిన్మెక్కుకపోతివేని బిరుదుల్గాల్పందగున్ శంకరా!

ఈ పద్యం నేటి తెలంగాణ రాష్ట్రంలోని నల్లగొండ జిల్లా
చందుపట్ల గ్రామనివాసి అయివ
పెరంబూదూరు రాఘవాచార్యులు గారు
వారానికొకసారి కోరాడ ప్రాంతపు మునగాల

పరగణాలోని గంగిశెట్టి గూడెం(బరాఖత్ గూడెం) అనే
గ్రామంలోని దేవాలయ ఉత్సవయాజ్ఞికానికి వెళ్ళినపుడు
అక్కడివారు వడ్డించిన అన్నం తినలేక వ్యంగ్యంగా చెప్పినది.

ఓ శంకరా! నీవు పూర్వం హాలాహలం మ్రింగినానని చాల గర్వంతో ఉన్నావు.
కాని ఈ మునగాల సీమలో పండే బందరు పొట్టిల(ఒకరకం బియ్యం) అన్నం తిని
హరించుకుంటే అప్పుడు నిన్ను శ్రీధరుడు (విషాన్ని ధరించినవాడు) అని పిలువచ్చు.
ఆ అన్నం తినలేకపోతే నీకున్న ఆ బిరుదులు కాల্পదగినవి గాని సార్థకమైనవికావు -
అని వ్యంగ్యంగా హాస్యపూరితంగా చెప్పాడట.

ఆమెతో తన్నులు తిన్నామేలే

ఈ చమత్కార శ్లోకం చూడండి

అరసిక జనై: సంభాషణత:

రసిక జనైస్సహ కలహం శ్రేయ:

లంబకుచాలింగనత: లికుచ

కుచాయా: పాదతాడనం శ్రేయ:

రసజ్ఞత ఎరుగని వారితో మాట్లాడటం కంటే,
రసికులైన వారితో కలహము మేలు.
వ్రేలాడు కుచములున్న ఆమెను కౌగిలించుటకంటే,
గజనిమ్మలవంటి చన్నులున్న
ఆమెతో తన్నులు తినటం మేలు - అని భావం.

తప్ప చేసిన దానికే శిక్షించాలి కదా!

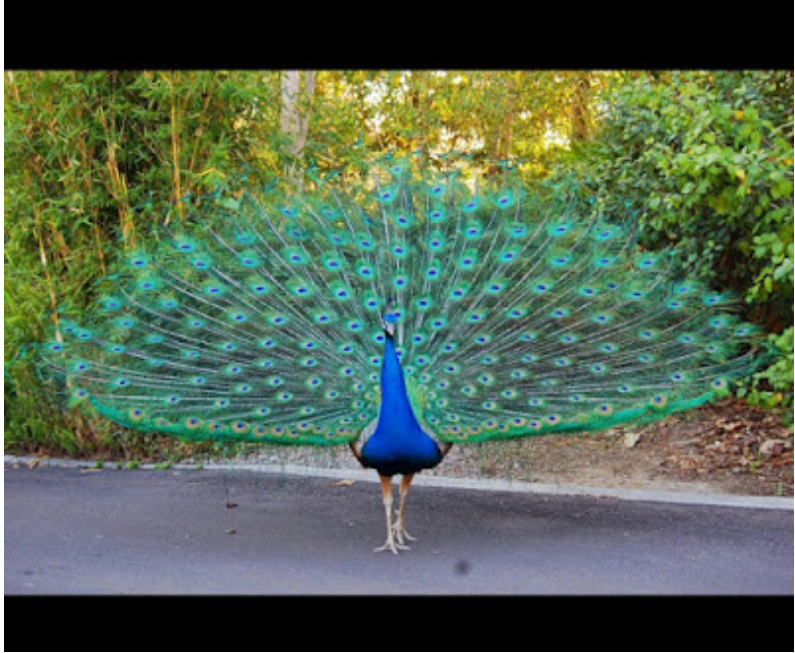
ఇదేమి చమత్కారమో చూడండి

ఒక స్త్రీ వ్యభిచరించినది. దానికి దండనగా రాజు
శిరోముండనము శిక్షగా విధించాడు
అప్పుడు ఆమె ఇలా ప్రశ్నించిందట-

అష్టాదశాశ్చ స్మృతయో వదన్తి
యత్రాపరాధః ఖలు తత్రదండః
కృతేపరాధే సతిచోరుమూలే
కుతశ్శిరోముండన మాయతాక్ష్యాః

ఏ భాగం తప్పచేస్తే
ఆభాగమునకే శిక్షవిధించవలెనని
అష్టాదశ(18)స్మృతులూ చెబుతున్నాయి.
తప్పచేసింది ఊరుమూలమైతే
శిరోముండనం ఎందుకు విధించారు?
- అని భావం

పెనిమిటిగని జారనవ్వు

ఒక కవిగారు చెప్పిన
ఈ చమత్కార పద్యం చూడండి.

అనిబారిన విధి నవ్వును,
ధనసంపద నవ్వు నుచిత దానహీనున్
తనయుని ముద్దాడంగా
పెన్నిటిగని జారనవ్వు పిచ్చెయ రేచా!

ఓ పిచ్చయరేచా!
యుద్ధంనుండి పారిపోతే విధి నవ్వుతుందట.

ధనసంపదలతో ఉండి తగినరీతి దానం చేయనివాని

చూచి ధనం నవ్వుతుందట.

కొడుకును భర్త ముద్దాడుతుంటే, తన కొడుకేనని భ్రమతో

ఎంత ముద్దాడుతున్నాడు అని జారస్తే నవ్వుతుందట.

 Add files

Comments

Commenting disabled due to a network error. Please reload the page.

You do not have permission to add comments.

[Recent Site Activity](#) | [Report Abuse](#) | [Print Page](#) | [Remove Access](#) | Powered By [Google Sites](#)